

MANUAL

Till uppföljningsprogram CPUP logopedformulär

Version 2 220101

För bedömningsintervall hänvisas till CPUP:s hemsida. Intervallerna följer arbetsterapeuternas och fysioterapeuternas och utgår från patientens GMFCS-nivå.

Manualen är skriven utifrån logopedformuläret för barn. Den går även att använda inför skattning av vuxna men var observant på att det är vissa skillnader mellan formulären och vad som skattas.

Klassifikation av kommunikation enligt CFCS, Communication Function Classification

System, I-V: Sätt ett kryss i aktuell ruta (dvs. I, II, III, IV eller V) för den nivå personen bedöms tillhöra enligt manual. Svensk manual för CFCS finns på CPUP:s hemsida.

Om klassifikationen inte har genomförts: sätt först ett kryss i rutan "ej klassificerad" och specificera därefter anledning "otillräcklig information om barnet", "bedömning genomförd, kan inte klassificera" eller skriv anledningen på raden "övrigt, vad". De kommunikationsätt som skattas är:

Kommunikationsätt
Tal
Ljud (såsom "aaah" för att få partners uppmärksamhet)
Handtecken (såsom TAKK och teckenspråk)
Blick, ansiktsuttryck, gester eller pekning
Bilder (kommunikationsbok, karta, lösa bilder) <ul style="list-style-type: none">- Enklare språkliga system (t.ex. lösa bilder, situationskortor)- Mer avancerade språkliga system (t.ex. Bliss, PODD)
Talapparat <ul style="list-style-type: none">- Enklare språkliga system (t.ex. enkla valpaneler, situationskortor)- Mer avancerade språkliga system (t.ex. Bliss, PODD, Core First)
Skrift (som AKK i närkommunikation) <ul style="list-style-type: none">- Låg- eller högteknologiskt (t.ex. bokstavstavla, talapparat)

Skatta därefter hur frekvent patienten brukar använda respektive kommunikationssätt. Denna del är ett tillägg i CPUP som inte finns i ursprungliga CFCS:

Frekvens för respektive kommunikationssätt
3= Flera gånger/dag
2= Enstaka gånger/dag
1= Några gånger/vecka
0= Mer sällan/aldrig/inte aktuellt

Personens CFCS-nivå bör skattas tillsammans med vårdnadshavare/anhöriga. Anhöriga, till skillnad från professionella, träffar personen i många olika miljöer och skattar i regel på en högre funktionsnivå än professionella. Att skatta tillsammans ger tillförlitligare resultat (Cunningham, Rosenbaum, & Hidecker, 2016).

Vid skattning av CFCS tas hänsyn enbart till patientens nuvarande funktion och inte till kronologisk ålder. Som riktlinje för klassifikation motsvarar klass IV ett typiskt utvecklat barn som är 12 månader gammalt och klass I ett typiskt utvecklat barn som är 48 månader gammalt (Cunningham et al., 2016).

För ett tillförlitligt resultat bör logopederna träna på att skatta med CFCS (Cunningham et al., 2016). På CFCS:s hemsida finns en träningsmodul med exempelfall och information om hur CFCS kan användas (<http://cfcs.us/53-2/>).

Klassifikation av talproduktion enligt Vikingskalan/Viking Speech Scale (ny från 220101), I-IV: Sätt ett kryss i aktuell ruta (dvs. I, II, III eller IV) för den nivå patienten bedöms tillhöra enligt manual. Svensk manual finns på CPUP:s hemsida.

Patienter som inte använder talat språk, oavsett orsak, skattas som nivå IV. Bedöm patientens vanliga talförmåga, dvs. vad de vanligen gör, inte vad de kan göra.

Om klassifikationen inte har genomförts: sätt först ett kryss i rutan "ej klassificerad" och specificera därefter anledning "otillräcklig information om barnet", "bedömning genomförd, kan inte klassificera" eller skriv anledningen på raden "övrigt, vad".

Vikingskalan är utvecklad för barn från 4 års ålder (Pennington et al. 2010; Svensk översättning Himmelmann 2010, rev 2021; Pennington et al. 2013).

Klassifikation av ät- och drickförmåga enligt EDACS, Eating and Drinking Classification Scale, I-V: Sätt ett kryss i aktuell ruta (dvs. I, II, III, IV eller V) för den nivå personen bedöms tillhöra enligt manual. Kryssa även i grad av stöd. Svensk manual för EDACS finns på CPUP:s hemsida. Om det väger mellan två nivåer så gäller regeln "hellre fälla än fria". Om klassifikationen inte har genomförts: sätt först ett kryss i rutan "ej klassificerad" och specificera därefter anledning "otillräcklig information om barnet", "bedömning genomförd, kan inte klassificera" eller skriv anledningen på raden "övrigt, vad".

Om möjligt bör skattningen göras utifrån en måltidsobservation och tillsammans med patient/vårdnadshavare/anhöriga.

EDACS kan klassificeras hos personer som är 3 år och äldre.

Längd och vikt

Ange senast mätt längd och vikt för året och vilken mätmetod som använts. Ange även om längden är osäker eller svårsmätt (t.ex. vid kraftiga kontrakturer).

Referenser

Cunningham, B. J., Rosenbaum, P. L., & Hidecker, M.C. (2016). Promoting consistent use of the communication function classification system (CFCS). *Disability and Rehabilitation*, 38(2), 195-204.

Hidecker, M. C., Paneth, N., Rosenbaum, P. L., Kent, R. D., Lillie, J., Eulenberg, J. B., & ... Taylor, K. (2011). Developing and Validating the Communication Function Classification System for Individuals with Cerebral Palsy. *Developmental Medicine & Child Neurology*, 53(8), 704-710.

Kristoffersson, E., Dahlgren Sandberg, A. and Holck, P. (2020). Communication ability and communication methods in children with cerebral palsy. *Developmental Medicine & Child Neurology*, 62, 933-938. <https://doi.org/10.1111/dmcn.14546>.

Pennington L, Virella D, Mjøen T, da Graca Andrada M, et al. (2013). Development of The Viking Speech Scale to classify the speech of children with cerebral palsy. *Research in Developmental Disabilities*, 34, 3202-3210

Sellers D, Mandy A, Pennington L, Hankins M, Carter M, Ford S, Pountney T, & Morris C (2014). Development and reliability of a system to classify eating and drinking ability of people with cerebral palsy. *Developmental Medicine and Child Neurology*. 56, 245-251.